

Sygn. akt III KZ 3/17

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

po rozpoznaniu w Izbie Karnej,
na posiedzeniu w dniu 13 lutego 2017 r.,
w sprawie **W. M.**,
oskarżonego z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 3 k.k.,
zażalenia pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej M. B.,
na zarządzenie Przewodniczącej II Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w S.,
z dnia 12 grudnia 2016 r., sygn. akt II Ka .../16,
o odmowie przyjęcia wniosku o sporządzenie pisemnego uzasadnienia wyroku
Sądu Okręgowego w S. z dnia 9 grudnia 2016 r., sygn. akt II Ka .../16,
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

uchylić zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym zarządzeniem z dnia 12 grudnia 2016 r., sygn. akt II Ka .../16, Przewodnicząca II Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w S. odmówiła przyjęcia wniosku pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej M. B. w przedmiocie sporządzenia uzasadnienia wyroku. W uzasadnieniu zarządzenia podniesiono, że wyrok Sądu Okręgowego zapadł na skutek rozpoznania apelacji oskarżonego od wyroku Sądu I instancji, a pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej nie wnosił w sprawie apelacji, w związku z czym nie może on skutecznie wnosić o sporządzenie uzasadnienia Sądu odwoławczego.

Zażalenie na ww. zarządzenie wniósł pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej M. B., zarzucając naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, tj. art. 422 § 1 i 3 k.p.k., art. 423 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. oraz art. 457 § 2 k.p.k. w zw. z art. 519 k.p.k., art. 520 k.p.k., art. 524 § 1 k.p.k. i art. 426 § 2 k.p.k.

W konkluzji pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej wniósł „o uchylenie zaskarżonego zarządzenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Prezesa Sądu Okręgowego w S”.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Zażalenie pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej M. B. jest zasadne.

Na wstępie zauważyć należy, że swoje stanowisko o niedopuszczalności w realiach przedmiotowej sprawy wniosku pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej o sporządzenie uzasadnienia wyroku Przewodnicząca II Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w S. oparła na postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2016 r. O ile w uzasadnieniu zaskarżonego zarządzenia nie powołano sygnatury wskazywanego judykatu, to wydaje się, że w istocie chodziło o postanowienie wydane pod sygn. akt III KK 120/16 (*OSNKW 2016, nr 10, poz. 67; LEX nr 2064235*). O ile rzeczywiście, w postanowieniu tym Sąd Najwyższy zajął stanowisko, że „przy wydawaniu przez sąd odwoławczy wyroku zmieniającego lub utrzymującego w mocy wyrok sądu pierwszej instancji, jeżeli orzeczenie sądu odwoławczego zapada po dniu 30 czerwca 2015 r., obowiązuje w zakresie uzasadniania takiego orzeczenia nowy § 2 art. 457 k.p.k., a więc wyrok taki uzasadnia się tylko na wniosek określonej strony i tylko w zakresie objętym jej środkiem odwoławczym, nawet gdyby środek ten został złożony jeszcze przed datą wejścia w życie ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2013 r., poz. 1247”, to jednak orzeczenie to zapadło w zupełnie innych realiach, które w żaden sposób nie uzasadniały odmowy przyjęcia wniosku o sporządzenie uzasadnienia, złożonego w niniejszej sprawie przez pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej. W powołanym przez autorkę zaskarżonego zarządzenia orzeczeniu Sąd Najwyższy rozpatrywał bowiem słuszność postąpienia Sądu Apelacyjnego, który w uzasadnieniu wyroku nie odniósł się do apelacji prokuratora, a jedynie ograniczył się do stwierdzenia o

bezzasadności zarzutów i wniosków tego środka odwoławczego, albowiem prokurator w ogóle nie złożył wniosku o uzasadnienie wyroku. Takie postąpienie oceniono za słuszne – Sąd Apelacyjny wskazał bowiem wyraźnie, że apelację prokuratorską rozpoznał, a jedynie z uwagi na brak wniosku o uzasadnienie wyroku nie wypowiedział się szerzej, w uzasadnieniu sporządzanym na wniosek innej strony, o powodach bezzasadności tej skargi.

W realiach przedmiotowej sprawy sytuacja jest zgoła odmienna. Apelację od wyroku Sądu Rejonowego w S. z dnia 18 lutego 2016 r., sygn. akt II K .../15, mocą którego postępowanie karne przeciwko W. M. warunkowo umorzono na okres 1 (jednego) roku próby oraz orzeczono od W. M. nawiązkę na rzecz pokrzywdzonej M. B. w kwocie 2500 zł, wniósł jedynie oskarżony W. M. Natomiast wyrokiem Sądu Okręgowego w S. z dnia 9 grudnia 2016 r., sygn. akt II Ka .../16, wyrok Sądu I instancji został zmieniony w ten sposób, że obniżono wysokość orzeczonej wobec oskarżonego nawiązki na rzecz oskarżycielki posiłkowej M. B. do 1500 zł. Również w dniu 9 grudnia 2016 roku złożony został przez pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej wniosek o sporządzenie uzasadnienia „co do całości wyroku Sądu Okręgowego w S”.

W tej zaś sytuacji, mając na względzie treść art. 457 § 2 k.p.k., decyzja Przewodniczącej II Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w S. o odmowie przyjęcia wniosku pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej o sporządzenie uzasadnienia wyroku była niewątpliwie błędna. Wskazany przepis stanowi bowiem, że jeżeli sąd zmienia lub utrzymuje zaskarżony wyrok w mocy, uzasadnienie sporządza się na wniosek strony. Przepis ten absolutnie nie stawia wymogu, aby wniosek o uzasadnienie na piśmie i doręczenie wyroku sądu odwoławczego mogła złożyć jedynie ta strona, która wcześniej zaskarżyła apelacją wyrok sądu I instancji. W realiach przedmiotowej sprawy wszystkie, wymagane przepisem art. 457 § 2 k.p.k., warunki zostały spełnione: zaskarżony wyrok Sądu I instancji został zmieniony, a wniosek o sporządzenie uzasadnienia złożyła jedna ze stron postępowania. Zachowany został także termin na złożenie wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku (art. 422 § 1 k.p.k.), we wniosku wskazano ponadto, że dotyczy on całości wyroku (art. 422 § 2 k.p.k.).

Nakaz natomiast odpowiedniego stosowania art. 422 k.p.k., o którym mowa w art. 457 § 2 k.p.k., rozumieć należy w kontekście art. 433 § 1 k.p.k., zgodnie z którym sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia i postawionych zarzutów (*postanowienie SN z dnia 24 maja 2016 r., V KZ 19/16, LEX nr 2044504*). Każda ze stron postępowania ma prawo do zapoznania się z motywacją, jaka legła u podstaw wyroku sądu i dlatego też każda ze stron postępowania ma prawo do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego. Gdyby uznać, że zaskarżone zarządzenie jest trafne to strona, która nie zaskarżyłaby orzeczenia sądu I instancji, nie mogłaby również wnieść kasacji od orzeczenia sądu odwoławczego, którym zmieniono orzeczenie sądu I instancji na jej niekorzyść, a przecież oczywistym jest, że tak nie jest (zob. art. 520 § 2 i 3 k.p.k. oraz art. 524 § 1 k.p.k.). Także prokurator – jako strona postępowania – nie mógłby wnieść kasacji od wyroku sądu odwoławczego, którym przykładowo oskarżonego uniewinniono od popełnienia zarzuconego mu czynu, jeżeli uprzednio nie wniósłby apelacji od wyroku sądu I instancji, chociaż nie widział takiej potrzeby, gdyż przed tym sądem zapadł wyrok skazujący. Pozostawałaby wówczas tylko możliwość wniesienia kasacji przez podmiot szczególny, o którym mowa w art. 521 k.p.k. Przepisy kodeksu postępowania karnego takiego jednak wymogu nie przewidują. Zupełnie zaś inną kwestią jest zakres uzasadnienia, jakie powinien sporządzić sąd odwoławczy. Zaznaczyć ponadto należy, że także wniesienie przez stronę dopuszczalnej kasacji przed upływem terminu złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia, która wcześniej nie wniósł apelacji i tak czyniłoby koniecznym sporządzenie uzasadnienia wyroku przez sąd odwoławczy (art. 524 § 1 k.p.k. w zw. z art. 445 § 2 k.p.k.). Z tego zaś wynika, że decyzja o odmowie przyjęcia wniosku pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej o sporządzenie uzasadnienia wyroku była nieprawidłowa.

Z tych względów Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone zarządzenie.